

rapoportata

inforegio

29

Пролет 2009

Творчество и иновации

Насърчаване на конкурентноспособността в регионите

УВОДНА СТАТИЯ

Данута Хюбнер

3

ОБЩ ПРЕГЛЕД

4-7

Иновативно и творческо бъдеще за Европа

8-11

ИНТЕРВЮ

12-13

С НАСОЧЕНОСТ КЪМ ВСИЧКИ

Европейска столица на културата: Ливърпул 2008

14-17

ОТ МЯСТОТО НА СЪБИТИЕТО

Ангажирай личността като цяло –
изкуството като път към творческа работна среда

18-19

ОБЩА БАЗА

Съвместни действия за насърчаване
на творчеството и иновациите

20

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

21

ЗАД КУЛИСИТЕ НА ГД REGIO

Бъдещето на Европейската кохезионна политика

22

MUSIKPARK, МАНХАЙМ: ПОГЛЕД ОТВЪТРЕ

23

ЦЕНТЪР ЗА НАНО-ЗДРАВЕ: ПОГЛЕД ОТВЪТРЕ

24-25

СЪЗДАВАНЕ НА МРЕЖИ

Пета конференция „Региони за икономическа промяна“ –
Изграждане на мрежи за постигане на резултати

26

ПРЕДИШЕН БРОЙ, СЛЕДВАЩ БРОЙ

27

КАЛЕНДАР НА СЪБИТИЯТА

28

ИЗКАЖЕТЕ МНЕНИЕТО СИ

Снимки (страницы):

Корица © ЕС

страницы 3, 4, 5, 8/9, 18, 19, 21, 24/25, 26 - © ЕС

страница 6/7 - © Conseil général de la Savoie

страницы 9, 11, 12/13, 27 - © iStockphoto

страницы 14-17 - © Peter Claesson

страница 22 - © Ivo Kljuc (Musikpark Mannheim GmbH)

страница 23 - © Tim Claypole

Редактор: Рафаел Гуле, Европейска комисия, ГД „Регионална политика“

Това списание се печата на английски, френски и немски език на рециклирана хартия.

Налично е в интернет на 22 езика на адрес:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panora_bg.htm

Изразените в тази публикация мнения са на авторите и не отразяват задължително възгледите на Европейската комисия.

Живеем в разнолик и пулсиращ ЕС, преливащ от творческа енергия и иновативни идеи. По думите, произнесени неотдавна на една конференция, бидейки „достатъчно големи, за да имат значение и достатъчно малки, за да ги е грижа“ регионите са в идеална позиция, за да подпомагат това естествено благосъстояние и да направят всичко възможно, за да го повишат.

Този брой на „Панорама“ изтъква важността на творчеството и иновациите за една здрава и просперираща Европа, нещо, което Комисията утвърждава, обявявайки 2009 г. за Година на творчеството и иновациите. През тази година Комисията ще насърчава дебата относно начините за повишаване на творческия и иновативен потенциал на Европа и за повишаване на осведомеността относно важната роля на творчеството и иновациите като основни двигатели за личностно, обществено и икономическо развитие.

Дебатът повдига различни въпроси. Как дефинираме основни понятия като творчество, иновации и култура? Как си взаимодействат те? Как културата и творческото мислене да се превърнат в двигател на иновациите? Дали изкуството и бизнесът са несъвместими като маслото и водата или е възможно едното да подхранва другото? Как да помогнем на хората да разгърнат своя потенциал за творческо и новаторско мислене? Каква е ролята на образованието и ученето през целия живот за превръщане на хората в по-динамични, уверени и креативни? „Панорама“ проучва някои основни въпроси и разглежда различни проекти, които най-добре илюстрират как творчеството и иновациите могат да разпалят искрата на промяната.

Надявам се, че обявяването на 2009 г. за Година на творчеството и иновациите постоянно ще ни напомня за необходимостта да сме последователни в нашите усилия за модернизация и иновации.

На фона на постоянно нарастваща конкуренция и сериозни глобални предизвикателства иновативните практики и творческите решения са един вид трамплин към развитието и благополучието на нашите региони и страни. Умения, идеи, процеси: всички те ни помагат да подобрим нашата конкурентноспособност.

Реакцията на Европа към настоящата икономическа криза не бива да се изразява в намаляване на инвестициите за умения и иновации. Необходима ни е увереност в качеството на нашите идеи и в капацитета ни за адаптация. Същевременно трябва да засилим работата с публичното финансиране и да постигаме по-добри резултати.

Данута Хюбнер

Комисар по регионалната политика

” Иновативните практики и творческите решения са един вид трамплин към развитието и благополучието на нашите региони и страни “

ИНОВАТИВНО И ТВОРЧЕСКО

БЪДЕЩЕ ЗА ЕВРОПА

2009 г. – Европейската година на творчеството и иновациите има за цел да насърчи преосмисляне на значението на творчеството и иновациите и как те допринасят за нашето личностно, икономическо и социално развитие. Идеята е широкообхватна, думите трудни за определяне и въпреки че тази област привлича все повече изследователи, засега не е лесно да се измерят резултатите. И все пак няма съмнение, че ако ЕС иска да остане конкурентноспособен и да поощрява ценностите, споделяни от държавите-членки, тези въпроси се нуждаят от проучване.

Определяне на идеи, разработване на политики

Иновациите и икономиката, основана на знанието, преминаването към творческа икономика, образование, насочено към творчество и иновации, творчество и иновации в публичния сектор, културното многообразие като двигател на творчеството и иновациите, предизвикателствата пред устойчивото развитие, потенциалът за творчески и културни индустрии – всички тези въпроси ще бъдат обсъждани в серия от дебати през годината.

Тези дебати стартират в Брюксел, а в регионите на ЕС Годината на творчеството и иновациите се фокусира върху:

- създаване на тесни връзки между изкуствата, бизнеса, училищата и университетите;
- повишаване на осведомеността на младите хора за предприемачеството чрез сътрудничество със света на бизнеса; и
- развиване на иновативен капацитет в публичните и частни организации.

За да се задържи интереса на хората към тези теми, са избрани известни личности от цяла Европа като посланици на Годината. Много от тези добре известни фигури, например от света на музиката, научните изследвания и архитектурата, са публикували идеите си за това какво означава „творчество“ и „иновации“ на интернет страницата, посветена на Годината.

Поддържане на конкурентноспособността в Европа

Творческите идеи и иновативните решения са от съществено значение за излизането на Европа от сянката на икономическата криза, която се разрази в края на 2008 г. „Стимулирането на конкурентноспособността и заетостта в Европа, особено при този тежък икономически климат, изисква нови идеи и прогресивно мислене“, обяснява Комисарят по регионалната политика Данута Хюбнер.

Всеобхватната политика на ЕС е Лисабонската стратегия за растеж и работни места и Годината поставя ударение върху въображението, културата, творчеството и иновациите, за да подпомогне целите на стратегията.

Но тъй като публичните и частни организации затягат коланите, съществува опасност да затегнат и бюджетите си за дейности, чиито резултати са трудно измерими и отдалечени във времето. „Европа не бива да реагира на кризата чрез намаляване на инвестициите за умения и иновации. Необходима ни е увереност в качеството на нашите идеи и в човешкия ни капацитет за адаптация. Същевременно, разбира се, трябва да засилим работата с публичното финансиране и да постигаме по-добри резултати“, предупреждава Комисар Хюбнер.

Тъй като ЕС обмисля стратегическата си ориентация за следващото десетилетие и след това, от нас се иска да обмислим какво разбираме под творчество и иновации и как да ги стимулираме на всички нива – политическо, професионално и лично.

” Иновативните проекти под светлината на прожекторите днес ясно показват как кохезионната политика може да окаже въздействие и са ярко вдъхновение за другите европейски региони “
Данута Хюбнер, комисар по регионалната политика

Най-новаторските проекти на Европа, отличени с награди за регионални иновационни проекти RegioStars

От Валония до Реюнион връчването на наградите RegioStars 2009, проведено в Брюксел на 16 февруари, приветства най-вдъхновените и добри идеи от четирите краища на ЕС.

Проекти, съфинансирани от ЕФРР, се съревноваваха за отличието най-иновативни в своята област в една от трите категории: научни изследвания, технологични разработки и новаторство; приспособяване към или намаляване на изменението на климата; и аудиовизуално произведение или програма, изтъкващи приноса към кохезионната политика.

Diple Printing Technologies от Уелс станаха носители на наградата за новаторство заедно с Senaero Research от Валония, Белгия. Diple бяха отличени за своя успех в научното изследване на модерна технология за промишлен печат с намалено въздействие върху околната среда. Това откритие впоследствие бе предадено на печатарската индустрия в Уелс, един от основните промишлени сектори в региона.

Senaero Research е център за върхови постижения, който подпомага валонските въздухоплавателни компании в усилията им за иновации, като им предоставя фокусирани експертни знания за методите на цифрова симулация и моделиране.

МАТЕРИАЛ ЗА РАЗМИСЪЛ

„Творчеството може да се смята за основния източник на иновации – т.е. превръщане на творческите идеи в продукти или услуги. В този смисъл творчеството винаги присъства, когато иновациите водят до икономически резултати“.

Хюбнер – Региони за икономическа промяна, 2009

„Основен фактор за бъдещ растеж е пълното разгръщане на потенциала на европейските граждани за иновации и творчество, основан на европейската култура и високите научни постижения“.
Заклучения на председателството, Европейски съвет, 13-14 март 2008 г.

„Творчеството и иновациите не могат да доведат до устойчиви икономики без да се зачита културното многообразие, което само по себе си е източник на творчество и иновации“.

Ян Фигел, комисар по образованието, обучението, културата и младежта - Региони за икономическа промяна, 2009

Изследването „Икономика на културата“ (КЕА) живо илюстрира многостранния потенциал на културния сектор: през 2004 г. 5,8 милиона души в тогавашния ЕС-25 са били заети в този сектор (3,1 % от общия брой на заетите лица в ЕС-25); същевременно секторът е допринесъл за 2,6 % от БВП на ЕС с оборот от 654 милиарда евро. Същото изследване обяснява и че икономическата функция на културата е от изключително значение на регионално/местно ниво, тъй като културата е двигател за създаването на творчески центрове и за местно развитие (т.е. фестивали, културен туризъм).

Иновациите и кохезионната политика – историята досега

„Регионалното ниво е много подходящо за действия, когато става въпрос за използване на иновациите и творчеството за икономическо развитие. Регионите са достатъчно големи, за да имат значение и достатъчно малки, за да ги е грижа. Регионите и градовете са основните двигатели“. Рудолф Нислер, директор в Генерална дирекция „Регионална политика“, Региони за икономическа промяна, 2009.

Европейската иновационна политика претърпя развитие с течение на времето. През седемдесетте години на ХХ век тя бе фокусирана върху научните изследвания и развойната дейност, през осемдесетте години тя се основаваше на трансфера на знания. През деветдесетте години на миналия век беше признато, че иновациите не са линеен процес (научни изследвания – разработки – експлоатация), а са резултат от по-сложна система, включваща мрежа от участници, сред които университети, изследователи, публични власти и предприятия.

В програмата за кохезионна политика за периода 2007-2013 г. иновациите са залежали като всеобхватно средство за постигане на устойчив растеж. Тя включва идеята за насърчване на дейности в клъстери с цел оптимизиране на потенциала – силата на множеството.

Как иновациите се подпомагат от кохезионната политика

Кохезионната политика подпомага иновациите чрез съфинансиране, предоставяно от структурните фондове, и чрез развитие на регионалното управление, основано на иновативна политика на партньорство, програмирано стратегическо развитие и оценка. Регламентите относно Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) подробно разглеждат иновациите в четири члена.

През 2006 г. Комисията призова за по-интегриран подход към иновациите и определи нови области на действие. Последва призив от Европейския парламент значителна част от финансирането по структурните фондове да бъде инвестирано в знания, иновации и обучение.

При все това иновативните практики могат да се забавят в развитието и успеха си. При положение, че има елемент на риск и резултатите са трудно измерими, са необходими време и сигурност. Като се даде възможност на властите да прилагат средносрочни и дългосрочни програми, може да се развие интегрирана подкрепа за различните аспекти на икономическото и социално развитие. Може, например, да се съберат предприемачи и изследователи или специалисти по образователна психология и местни власти и да им се даде време за иновативно сътрудничество. Средносрочното до дългосрочно финансиране позволява да се осъществи необходимото стратегическо планиране.

Прилагани на регионално ниво, програмите на кохезионната политика са особено ефективно средство за насърчване на иновациите, тъй като регионите осигуряват близостта, която е от съществено значение за стимулиране на взаимодействието между производителите, потребителите и медиаторите на знание.

Приносът на културата за сближаването – носител на творчество и иновации в Европа

Въпреки че иновациите често са приветствани като средство за напредък към по-сплотено и устойчиво общество, те изискват промяна, която може да направи хората неспокойни. Като инструмент за социално и териториално сближаване, културата спомага за установяването на баланс между традиции и иновации, като позволява межкултурен диалог и диалог между поколенията и засилва интеграцията в межкултурните общества. Като катализатор на икономическо развитие, културата може да допринесе за съживяване и развитие на градовете и за растеж и заетост на местно ниво.

Почти 30 % от разходите за научни изследвания и развойна дейност в ЕС-27 понастоящем са концентрирани в 12 региона, шест от които са в Германия, два във Франция и по един съответно в Белгия, Дания, Италия и Швеция.

Първите 15 региона, които изразходват най-малко 3,5 % от своя БВП за научни изследвания и развойна дейност са в Германия (6), Швеция (4), Финландия (3), Франция (1) и Обединеното кралство (1).

Повече от 86 милиарда евро или 25 % от общите средства по структурните фондове са разпределени за иновации, което включва научни изследвания и иновации, използване на ИКТ, мерки за предприемачество и иновации на работното място.

Допълнителни 6 милиарда евро са определени за културна инфраструктура, услуги и опазване на културното наследство.

Регионалните и местни стратегии, подпомагани по кохезионната политика, успешно са интегрирали културата в насърчаването на иновациите и творчеството в области като:

- Културно наследство;
- Развитие на устойчив туризъм;
- Социално-икономическо развитие, включващо партньорства между творческия сектор, промишлеността, научните изследвания и други сектори; и
- Съживяване на местните икономики чрез насърчаване на културната инфраструктура и услугите.

Редица примери от практиката образуват мозайка от регионални стратегии, в които културата е използвана като средство за местно и регионално развитие и социално сближаване.

Алпийски страж

Когато вървите сред внушителния пейзаж на френско-италианските Алпи, това, което спира дъха ви не е дело само на природата – понякога е дело на човека. Величествени укрепления се извисяват над скали и канари, използвайки естествените предимства на релефа – драматично напомняне за отминали смутни времена.

Да плащаш за поддръжката на тези постройки е сериозно предизвикателство. Културният туризъм, обаче, може да бъде част от решението.

Проект, финансиран от INTERREG IIIA, 2000-06, означава тези величествени постройки, като събира мрежа от хора от публичния и частния сектор от двете държави. Той осигурява обучение и семинари за тях и насърчава създаването на мрежи за трансгранично сътрудничество, за да разполагат мениджърите с актуална информация за последните мнения по отношение на опазването на обектите и културния туризъм. Освен че помага обектите да се възползват максимално от туризма, проектът подкрепя и изследвания в областта на архитектурата, историята и антропологията, свързани с тези паметници.

Независимо изследване, което ще бъде проведено от Комисията през следващите месеци, ще спомогне по-конкретно да се илюстрира приносът на културата към икономическото развитие на европейските региони и градове чрез Европейската кохезионна политика.

Разбира се, всяко по-нататъшно изследване на положителните взаимодействия между културата, творчеството, иновациите и цялата икономика е добре дошло. Въпреки че е ясно, че културната и творческата сфера могат да стимулират иновации в другите сектори на икономиката, възникват три въпроса:

- Как може културата да допринесе за развитието на творчески умения в рамките на ученето през целия живот?
- Как може културата да допринесе за развитието на творчески решения на работното място, включително чрез социални иновации?
- Как може културата да допринесе за създаването на нови услуги и продукти?

„Региони 2020“ – Ролята на творчеството и иновациите за справяне с бъдещите предизвикателства

„Капацитетът за развиване на нови идеи и превръщането им в иновативни продукти и услуги е от съществено значение за регионалното развитие“. *Катарина Матернова, Заместник генерален директор, Генерална дирекция „Регионална политика“*

С оглед на сътресенията на глобалните финансови пазари и непредсказуемостта на променливите тенденции в ЕС при навлизането му в новото десетилетие беше направен анализ на предизвикателствата пред Европа.

„Региони 2020“ определи четири основни предизвикателства, които могат да бъдат преодолені само чрез творческо и иновативно мислене:

• Глобализация

Научният и технологичен прогрес се стимулира от глобализацията, което прави иновациите и знанието по-значими от всякога. Откриването на нови пазари създава нови възможности, но и тества капацитета на Европа за приспособяване към структурните промени и за справяне със социалните последици. Преминването към икономика, основана на знанието и услугите, е също толкова важно, колкото и преходът от земеделие към промишленост в миналото.

• Демографски промени

Структурата на нашето общество се променя по отношение на възрастта и заетостта. Икономическата ефективност и равенството по отношение на възрастта са все по-належащи въпроси и затова са необходими иновативни решения. Начините, по които сме се справяли с проблемите при предишните етапи на развитие на ЕС, се нуждаят от промяна в отговор на променящото се естество на самите проблеми. Миграционните проблеми също изискват иновативен подход, тъй като нараства натискът върху най-бедните региони на света, поради измененията в климата и недостига на природни ресурси.

• Изменение на климата

Въздействието на климатичните промени заема централно място в европейския дневен ред. С цел смекчаване на това въздействие чрез намаляване на емисиите от парникови газове и с цел приспособяване към неизбежните промени в бъдеще трябва спешно да се използват всички възможни творчески и иновативни решения.

• Сигурни, устойчиви, конкурентноспособни енергийни източници

Ограниченото предлагане в комбинация с нарастващо търсене, както и изискванията, свързани с околната среда за намаляване на емисиите на въглероден диоксид, изискват иновативни решения.

Трябва да комбинираме творчески и иновативно политиките, свързани с околната среда, енергетиката, социалната сфера, икономическото развитие, образованието, иновациите и културата, за да се справим с бъдещите предизвикателства.

ДИРК АНЕР

Директор на Генерална дирекция „Регионална политика“ на Европейската комисия

Наскоро в изказване на една конференция бе изтъкната идеята, че ЕС не може да продължава да бъде конкурентноспособен в глобализирания свят единствено въз основа на производителността. Сега е необходимо да превърнем иновациите и творчеството в девиз. Вие съгласна ли сте с това становище?

Да, аз подкрепям това виждане. Ако искаме да запазим конкурентноспособността си в един все по-глобализиран свят, ще трябва да преминем към икономика, основаваща се във все по-голяма степен на знанието. За съжаление понастоящем изоставането на Европа по отношение на иновациите изглежда се задълбочава все повече в сравнение с някои от нейните основни конкуренти. Част от проблема, като че ли се корени във факта, че ЕС твърде често не успява да трансформира технологическото развитие в комерсиални продукти и процеси. Това поражда необходимост от действия на различни фронтове: повече инвестиции в научните изследвания и технологиите, насърчаване на иновациите посредством нови или подобрени продукти, процеси и услуги, конкурентноспособни в международен мащаб, и осигуряване на по-голяма подкрепа за творческите и иновативни отрасли на икономиката. Нещо повече, очевидно е, че когато става дума да увеличим творчеството и иновациите, тогава сътрудничеството и близостта представляват основен фактор. Поради това, политиките за регионално развитие могат и трябва да играят главна роля като двигатели на прогреса.

Какво може да се направи на европейско, национално и регионално равнище за насърчаване на творчеството и иновациите във Вашата сфера?

Творчеството и иновациите са в центъра на нашите усилия да подпомогнем по-бързия растеж и разкриването на повече работни места.

В рамките на Европейската кохезионна политика иновациите са залегнали като основен приоритет както никога досега и са поставени в центъра на кохезионните програми за периода 2007-2013 г. През този програмен период в сравнение с предишния (2000-2006 г.) инвестициите в иновации ще бъдат утроени. Кохезионната политика ще допринесе за регионалното развитие и иновациите с около 86 милиарда евро, което представлява една четвърт от целия финансов ресурс за тази политика. Голяма част от тези средства се изразходват за подпомагане на мрежи, коопериране и клъстери. Тези солидни инвестиции в областта на кохезионната политика имат капацитет да стимулират, ускорят и подпомогнат икономическата и социална трансформация на европейските региони и на ЕС като цяло, тъй като иновациите са ключ към постигане и поддържане на конкурентни предимства в глобалната икономика. Важен елемент в този контекст е регионите да работят заедно, включително трансгранично. Развитието на функционални зони като индустриални области или клъстери не бива да бъде възпрепятствано от регионални или държавни граници. Това също е залегнало в идеята на европейската интеграция. Териториалното сътрудничество под формата на трансгранично сътрудничество между микрорегиони, разположени

на границата или транснационалното сътрудничество в рамките на един макрорегион, като например района на Балтийско море, може да даде стимул за творчество и иновации посредством множество контакти, обмен и проекти за общо развитие.

Какви други възможности съществуват за регионите, които имат желание за по-тясно сътрудничество в насърчаване на творчеството и иновациите?

Ангажиментът към творчеството и иновациите далеч не е само финансов.

Европейската кохезионна политика се стреми да насърчава сътрудничеството, подкрепяйки свързването на европейските региони в обширна мрежа с цел обмен на опит и най-добри практики, както и създаване на нови възможности. Мрежите „Региони за икономическа промяна“ са една от новите инициативи, които имат за цел да стимулират по-интензивен обмен на опит в подкрепа на иновациите.

Подобряването на знанията и иновациите за постигане на растеж и до днес е един от лайтмотивите на „Региони за икономическа промяна“. В контекста на инициативата за нас е важно направените изводи и развитите идеи в мрежите да бъдат взети под внимание в програмите за регионално развитие и да бъдат трансформирани в конкретни действия.

” Политиките за регионално развитие могат и трябва да играят главна роля като двигатели на прогреса “

КАРЛХАЙНЦ БРАНДЕНБУРГ

Професор и откривател на MP3

Професор Карлхайнц Бранденбург, един от посланиците на Годината на творчеството и иновациите, се занимава с изследвания в областта на информационните и комуникационни технологии. Ръководител е на звено „Технологии на електронните медии“ и е директор на института Фрауенхофер за цифрови медийни технологии (IDMT). Работата на професор Бранденбург е довела до разработването на MPEG Layer-3 (MP3), MPEG-2, Усъвършенствано аудио кодиране (AAC) и много други модерни методи за аудио кодиране.

Наскоро в изказване на една конференция бе изтъкната идеята, че ЕС не може да продължава да бъде конкурентноспособен в глобализирания свят единствено въз основа на производителността. Сега е необходимо да превърнем иновациите и творчеството в девиз. Вие съгласен ли сте с това становище?

Това твърдение отдавна е вярно. В рамките на глобализираната икономика Европа не е регионът, отличаващ се с природните си ресурси, и вече не е „работилницата“ на света. Единствено най-новите технологии и иновативни идеи ще позволят на Европа да бъде конкурентноспособна в глобалната икономика. Тези нови идеи са богатството на нашата ера, независимо дали касаят продукти или услуги.

Съществуват изследвания, доказващи, че днес много фирми реализират голям процент от продажбите си благодарение на продукти, разработени едва през последните пет години. В някои области вече съществува разделяне между фирмите, които само разработват и продават идеи, тези, които ги произвеждат, и тези, които пласират продуктите на пазара често със своя собствена търговска марка. На фона на това разделение на труда в международен аспект е важно да допринесем колкото е възможно повече за идеите и иновациите.

Какво според Вас може да се направи на европейско, национално и регионално равнище за насърчаване на творчеството и иновациите?

Необходимо е да мислим глобално и да насърчаваме творчеството и иновациите. Това следва да се осъществи на няколко нива: в цялостната картина важни елементи са училищната система, както и институциите за

продължаващо образование и университетите. Ако изостанем в тази област, няма да успеем да бъдем по-конкурентноспособни по отношение на творчеството и иновациите от другите. Творчеството и иновациите са въпрос също и на манталитет: няма да успеят тези, които искат да познаят само собствената си област и да напредват в нея. В творчеството е важно да мислиш извън общата рамка, да излезеш извън стандартното мислене.

Науката отдавна е глобална. Научните публикации са достъпни в целия свят, а учените си сътрудничат в световен мащаб. Трябва да окуражаваме този начин на работа и да се откажем от националното си его, защото по този начин най-добре ще защитим собствените си интереси на регионално, национално и европейско равнище. Обществото трябва да подпомага научните изследвания и развитието на творческите отрасли също и отвъд границите на нашите региони, както и да им отдаде по-голямо признание от днешното. Годината на творчеството и иновациите помага да се засили осъзнаването на тези нужди, но освен това е необходимо да следваме точните приоритети в образованието и научните изследвания.

Творчеството не е ли за хората на изкуството, защото то се превръща в тема за един инженер, какъвто сте Вие?

Дори и за инженерите е важно да мислят извън общата рамка. Инженерните науки се занимават с разработване на технологии, които помагат на хората, улесняват ни живота и го правят по-стойностен. Ако през цялото време просто вървим по една и съща утъпкана пътека, така ще се потопим в монотонността, че вече няма да сме в състояние да разрешим проблемите, с които се сблъскваме днес. Идеята е, че щом са спазени основните физични закони, „това не може да се направи“ не е отговор. Един инженер трябва винаги да е подготвен да намира неочаквани отговори на познати проблеми – ето това разбираме под „изобретение“. Впрочем, едновременно с това много инженери имат творчески изяви в различни изкуства: много от колегите ми от Фрауенхофския институт се изявяват и като музиканти.

” Единствено най-новите технологии и иновативни идеи ще позволят на Европа да бъде конкурентноспособна в глобалната икономика “

ОДИЛ КЕНТАН

Директор на Генерална дирекция „Образование и култура“ на Европейската комисия

Наскоро в изказване на една конференция бе изтъкната идеята, че ЕС не може да продължава да бъде конкурентноспособен в глобализирания свят единствено въз основа на производителността. Сега е необходимо да превърнем иновациите и творчеството в девиз. Вие съгласна ли сте с това становище?

Иновациите и творчеството са ключов фактор за бъдещия ни жизнен стандарт. Европа трябва по-добре да развие творческия си потенциал, да прави повече нововъведения и да реагира по-добре на пазарните тенденции. Това бе потвърдено на най-високо политическо равнище. От няколко години е стартирана широкомащабна иновационна стратегия в ЕС и вече са предприети важни стъпки в тази насока.

Капацитетът за иновации зависи от множество фактори. Творчеството е един от тях, като той все още не се използва пълноценно. Връзката „творчество-инновации“ изисква интелигентно инвестиране, което да може да доведе до нови, устойчиви решения и ползи за нашите икономики и общества. Това е основното послание на Европейската година на творчеството и иновациите. Неговото значение нараства на фона на настоящия финансов спад.

Какво може да се направи на европейско, национално и регионално равнище за насърчаване на творчеството и иновациите във Вашата сфера?

За да създадем среда, благоприятстваща творчеството и иновациите, е необходимо да ускорим действията си на всяко едно ниво на управление. В този процес трябва да участват заинтересовани страни както от публичния, така и от частния сектор.

Творчеството представлява нещо повече от културен/творчески сектор, а иновациите са много повече от научноизследователската и развойна дейност (НИРД). Необходимо е да насърчаваме партньорствата между различните сектори като култура, образование, научноизследователска дейност, технологии, промишленост и обществени услуги. Трябва да усъвършенстваме уменията, за да изградим едно благоприятно за иновации общество.

Инструментите на Общността подкрепят създаването на бизнес клъстери, като проводник на творчеството и иновациите, наред с мобилността и трансфера на знания. Подобна подкрепа е необходима на национално, регионално и местно равнище.

За изграждане на устойчива и ефективна стратегия за творчеството и иновациите са необходими конкретни данни.

Стартирайки новия цикъл от Лисабонската стратегия за растеж и работни места за периода 2008-2010 г., политическите лидери на ЕС потвърдиха, че „основен фактор за бъдещ растеж е пълноценното разгръщане на потенциала на европейските граждани за иновации и творчество, основан на европейската култура и високите научни постижения“. Как бихте свързали това с културата като движеща сила на творчеството и иновациите?

Културата има връзка не само с изкуствата, но също и с науката, образованието, промишлеността и в по-широк смисъл с икономиката. Културата и творческите индустрии допринасят за стимулиране на научноизследователската работа, разработването на нови продукти и иновациите в сферата на услугите, маркетинга и комуникациите, превръщането на градове в „търговски марки“ (брандинг на градовете) или изграждането на общности. Те представят един нов модел за растеж в глобализирания свят, като използват мрежи и партньорства там, където са необходими умения от различни области. Много европейски градове и региони ни показват с нагледни примери как културата може да се използва в рамките на един интегриран подход за постигане на устойчиво икономическо и обществено развитие.

Предизвикателството пред нас е как да използваме оптимално положителните ефекти на културата. Нуждаем се от стратегии с прецизно формулирани цели на всички нива на управление, стратегии, които да укрепят максимално връзките между култура, творчество, иновации и социално-икономическо развитие. Да направим място за културата в нашите политики означава да направим място за творчеството и иновациите.

” Предизвикателството пред нас е как да използваме оптимално положителните ефекти на културата “

ДЖЕЙМИ ОЛИВЪР

Майстор-готвач

Джейми Оливър е международно признат майстор-готвач и основател на благотворителния ресторант „Фифтийн“. Заведението взема на стаж млади хора, които се нуждаят от втори шанс, за да намерят мястото си в обществото. Оливър, който получи регионално финансиране за „Фифтийн“ в Корнуел, е също и главен инициатор на кампанията за здравословно хранене в училищата в Обединеното кралство.

Наскоро в изказване на една конференция беше изтъкната идеята, че ЕС не може да продължава да бъде конкурентноспособен в глобализирания свят единствено въз основа на производителността. Сега е необходимо да превърнем иновациите и творчеството в девиз. Вие съгласен ли сте с това становище?

Аз не съм политик, така че не претендирам, че съм експерт в тази област. Със сигурност знам обаче, че в каквото и бизнес да работиш, трябва постоянно да се адаптираш, усъвършенстваш – не на последно място – да правиш нововъведения. Ако обаче продуктът ти не е на ниво, от иновации няма смисъл. Когато започваме нов бизнес винаги се питаме как да предложим повече? Какво да направим, за да сме сигурни, че хората ще ни посещават отново и отново, заради качеството и достъпността на това, което предлагаме и заради истинското творчество, което влагаме?

Това е то, истинското творчество и стига да го съчетаеш с висока за бранша производителност, ще изтеглиш голямата печалба – такава е кухнята на всеки преуспяващ ресторант ... така е и във всички ресторанти „Фифтийн“, включително и този в Корнуел, който вече получи признание и подкрепа от ЕС за своите иновации ... сервираме повече от 80 000 ястия годишно, което прави около четвърт милион от откриването през м. май 2006 г. досега ... съчетанието от творчество, иновации и продуктивност е ключ към успеха.

Приготвянето на повече от 200 първокачествени ястия на ден е свидетелство за забележителна продуктивност, но хората не идват заради това ... те и без друго го очакват ... те се интересуват от това, което им се сервира в чинията, а то идва от творчеството в кухнята.

“ В каквото и бизнес да работиш трябва постоянно да се адаптираш, усъвършенстваш и – не на последно място – да правиш нововъведения “

Нещо повече, „Фифтийн“ е жив пример за иновации в действие, в смисъл, че взема на работа млади хора, които имат нужда от шанс в живота – често става дума за втори шанс – и ги превръща в способни майстори-готвачи с възможности за добра кариера. Този факт от своя страна се отразява както на местните общности в близост до ресторантите „Фифтийн“, така и на ресторантьорския бранш като цяло.

Какво според Вас може да се направи на европейско, национално и регионално равнище за насърчаване на творчеството и иновациите във Вашата сфера?

Смятам, че често се срещат фирми или организации, които не са създадени, за да насърчават иновациите – те са доволни да се движат с бавни темпове, запазвайки статуквото, а когато времената станат тежки именно те са най-засегнати. Според мен в много случаи фирмите, а понякога, разбира се, и правителствата, следва или да стимулират наличния персонал да прояви творчество, или да наемат хора с креативни способности и да пораздвижат нещата. Така че кураж – не се страхувайте да експериментирате с нови идеи.

Европейските пари могат да помогнат това да се случи ... т.е. „да го направят възможно“ ... всички тези пари и целият този талант ... цял континент превъзходни хора, с които да работим! Разпознайте ги, прегърнете ги, помогнете им да израснат, финансирайте ги ... и не си скубете косите, ако някой се провали ... случва се.

Каква според Вас е връзката между творчеството, културата и предизвикателствата на живота в съвременното общество?

Смятам, че съвременното общество предоставя възможности, а не предизвикателства, що се отнася до творчеството. Някои от британските бизнесмени, на които се възхищавам – като например Пол Смит и Ричард Брансън – преуспяват в общество, където творчеството се цени високо, и мисля, че трябва да окуражаваме повече творчески личности да представят идеите си.

В наши дни хората държат на творчеството в ежедневието – искат хубав дизайн, изискват находчивост, внимават какво ядат и пият. Така стоят нещата днес за разлика отпреди 20 години ... хората не биха се примирили с нещо вчерашно. Те са в унисон със съвременната култура.

ЕВРОПЕЙСКА СТОЛИЦА НА КУЛТУРАТА: ЛИВЪРПУЛ 2008

Целият свят в един град

Инициативата „Европейска столица на културата“ стартира през 1985 г. в Атина. Оттогава насам за всяка държава-членка е предвидена година, в която тя може да предложи град. За 2008 г. беше избран Ливърпул, който предложи впечатляваща програма под надслов „Целият свят в един град“.

ЕС инвестира 1,5 млн. евро в подкрепа на инфраструктурните проекти в града. Това от своя страна се превърна в ключов фактор за привличане на други търговски инвестиции с тенденция за още по-голям допълнителен икономически ефект в дългосрочен план.

Ливърпул извлече значителна полза от инвестицията в размер на 1,405 милиарда евро, осигурена от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) за района на Мърсисайд в периода от 1994 г. до 2006 г. От икономически западащ град днес той се е превърнал в пулсиращ бизнес и културен център: финансовата помощ допринесе Ливърпул да бъде избран за Европейска столица на културата.

Много партньори, организирали културни мероприятия през 2008 г., продължават да поддържат връзка чрез местни мрежи. Нещо повече, между европейските столици на културата също се изграждат мрежи.

Откриване

40 000 посетители отпразнуваха в Ливърпул началото на тази необикновена за града година. Бившият бийтъл Ринго Стар бе една от водещите звезди на наелектризиращата вечер, в която взеха участие 800 изпълнители.

Сценични изкуства

През цялата година се провеждаха вдъхновяващи музикални събития, включващи разнообразни стилове музика – от класическа до модерна. Сър Пол Маккартни се завърна към корените си, изнасяйки грандиозен концерт на стадион „Анфийлд“. Към него се присъединиха и други известни музикални групи от Ливърпул.

Изобразителни изкуства

Всяко подходящо местенце в града бе запълнено с новаторско изкуство, отчасти и по повод Ливърпулския фестивал на изкуствата, който се провежда на всеки две години. Нови изложби привлякоха в галериите и музеите безпрецедентен брой посетители. Изложбата на Климт в галерия „Tate Liverpool“ бе основна атракция за много посетители, но и пулсиращото улично изкуство намери немало почитатели. Огромен механичен паяк преобрази улиците, традиционни персонажи се представиха в неизброими артистични варианти, необикновени гледки привлякоха погледите на открито и закрито.

Преход

До края на годината Ливърпул почете миналото си, бе домакин на внушителен брой културни мероприятия и бе преизпълнен с нови виждания за бъдещето. През 2009 г. европейски столици на културата ще бъдат Вилюс и Линц.

Организацията „Culture Liverpool“ е в основата на популяризирането на Ливърпул в дългосрочен план като една от най-добрите европейски културни дестинации.

Новият Ливърпул

Поредица от бизнес програми и инициативи продължава да събира представители на дребния бизнес от Северозападна Англия, утвърждавайки положителния образ, който регионът си е изградил.

Проучване установи, че 79 % от хората споделят мнението, че Ливърпул е „град във възход“.

Ползи в по-широк мащаб

Непосредствени ползи за всички

Инвестициите послужиха за изграждането на прекрасни нови комплекси в Ливърпул. Echo Arena и конгресният център BT Convention Centre донесоха 216 млн. евро приходи през 2008 г. и вече са резервирани до 2014 г. Liverpool One - огромен търговски, жилищен и развлекателен комплекс, свързващ центъра на града с Albert Dock, реализира 2,16 милиарда евро през годината.

Четиригодишният подготвителен период до 2008 г. донесе 11,89 млн. евро инвестиции в областта на изкуството на местно ниво. Програмата Creative Communities (Творчески общности) определи теми за всяка една година в периода от 2004 г. до 2007 г., за да изгради концепцията на града за това какво би могло да бъде постигнато през 2008 г.

Много партньори, организирали културни мероприятия през 2008 г., продължават да поддържат връзка чрез местни мрежи. Нещо повече, между европейските столици на културата също се изграждат мрежи.

Поредица от бизнес програми и инициативи продължава да събира представители на дребния бизнес от Северозападна Англия, утвърждавайки положителния образ, който регионът си е изградил.

През 2008 г. 15 милиона души посетиха културни мероприятия; повечето от тези мероприятия бяха пряко свързани с програмата на града като столица на културата. 70% от хората в Ливърпул посетиха музей или художествена галерия. 3,5 млн. гости дойдоха в града, като похарчиха 864 млн. евро по време на престоя си и резервираха 1 милион легла в хотелите. Броят на заетите легла в хотелите достигна рекордни нива – до 81 % на месец.

Много от гостите посетиха туристическия информационен център The 08 Place, който спечели награда за отлично обслужване. Като цяло посещенията в туристическите информационни центрове отчетоха увеличение от 150 %. Програмата по посрещането осигури работа на повече от 5 000 местни жители в туристическия сектор за подобряване на обслужването на клиентите.

12 000 статии за Ливърпул бяха написани в издания по цял свят, които повишиха популярността му и го направиха по-привлекателен за посетители.

Хора от всички обществени прослойки бяха привлечени от атмосферата и дадоха своя принос. Специално подготвени дейности и мероприятия бяха използвани за контакти с местните жители, като не липсваше и смелост да се поведе диалог по щекотливи теми като престъпността и социалното изключване.

Включиха се и всички ливърпулски ученици – в мероприятията и представленията участваха 67 000 деца.

Програмата за доброволци вдъхнови 1 000 души да се присъединят към персонала на събитията и да разпространяват информация за това какво може да се види, направи и сътвори. Таксиметрови шофьори изучаваха Климт в Tate, а някои стигнаха и по-далеч, като се записаха на курсове по модерно изкуство. Хората сами се мотивираха да видят нови видове изкуства извън обхвата на медиите.

АНГАЖИРАЙ ЛИЧНОСТТА КАТО ЦЯЛО –

ИЗКУСТВОТО КАТО ПЪТ КЪМ ТВОРЧЕСКА РАБОТНА СРЕДА

„Панорама“ посети Швеция, където един проект изгражда творчески връзки между артисти и работното място. TILLT внедрява хора на изкуството в различни организации, за да помогне на служителите им да намират творчески решения на ежедневните предизвикателства.

Когато вървите по коридорите на болницата в покрайнините на Гьотеборг, Швеция, всичко изглежда така, както очаквате. Подовете отразяват светлините отгоре, хора в бели престилки отминават забързани. Но ако бяхте в същите тези коридори преди няколко месеца, щяхте заедно с пациентите и персонала да наблюдавате очаровани изпълненията на танцьора/хореограф Матиас Олесон из болничните отделения.

„Виждайки себе си през неговите очи, успяхме да видим някои неща, които ни утвърждават, и някои неща, които бяхме изгубили от поглед“, сподели Мариане Олсон, Директор на проекта в болница „Angered's Närsjukhus“. „Той долови същността на нашата работа и ни накара да я видим по-ясно“. Този проект, резултат от двумесечното проучване на артиста в болницата, е пример за TILLT в действие.

TILLT, шведска компания със седалище в Гьотеборг, провежда редица програми, които внедряват артисти в работната среда на хората. Програмите – дълго-, средно- или краткосрочни, имат едно общо нещо: те впрягат специфичния за даден артист начин на мислене и го оставят да се разгърне в работната среда, като по този начин осигуряват катализатор на промяна. Артистът, нуждите на работодателя, целите, проблемите, времетраенето на програмата – всички елементи са старателно подбрани и водят до преживяване, уникално като хората, които участват в него.

И промяната настъпва. Промяна във взаимното признание, комуникацията и подхода към непознатото. Промяна и в нивата на производителност – проучване, проведено от Института за управление на иновациите и технологиите (IMIT) в Гьотеборг, показва, че производителността нараства, а отпуските по болест намаляват.

В болницата Олсон няма съмнения: „В момента има много по-малко съпротива към непознатото отпреди“, казва тя за персонала. Притеснени и подозрителни при пристигането на Матиас, те не знаят какво да очакват и много от тях намират това за обезпокоително. „Сега сме по средата на изграждането на болницата, така че нареченият въпрос беше: „Защо ни го причинявате?“ смее се Олсон. Когато обаче свърши, хората бяха много положително настроени – нещо, което сега

мениджърите могат да използват, когато въвеждат нови идеи. „Можем да им напомним колко изненадани могат да бъдат, ако се осмелят да направят нещо, което им се струва чуждо, или ако погледнат на нещата от друг ъгъл. Така че това е важно средство за мен като мениджър. Колегите ми са по-отворени, по-възприемчиви“.

За AIRIS

AIRIS – едногодишна програма, провеждана от TILLT, при която артистът прекарва първите два месеца в проучване, като работи рамо до рамо със служителите, наблюдава работната среда, задава въпроси и по-късно измисля задачи, предназначени да постигнат целите на организацията.

Артистите и организацияте се групират от Роджър Сарянен, ръководител-проекти в TILLT, който вижда себе си като система за ранно предупреждение, която е на разположение по всяко време както за артиста, и за клиента, в случай че те усетят обезпокоителни сигнали.

С течение на времето той и артистът постепенно се отдръпват, за да се гарантира, че идеите и мотивацията идват от самите служители. Така че, когато TILLT си отиде в края на годината след заключителна среща с организацията за закриване на програмата, оставят след себе си трайна промяна.

Тези промени са наблюдавани от всички анкетираните мениджъри. „Не можете да си представите какво удоволствие е да ръководиш хора, които са мотивирани и не се боят да проявят инициативност“, казва Берит Халерсбо, ръководител човешки ресурси в администрацията на община Вара. След като е провела 19 едногодишни програми AIRIS с внедряване на артисти, общината може да даде преценка. Половината от нейния персонал от 1 300 души са участвали в проект на TILLT и общината възнамерява да проведе още 21. „Искаме да стимулираме начини, които да помогнат на персонала да развие своите методи на работа“, добавя Халерсбо, като е наясно, че с наемането на артистите на TILLT е направила точно това.

Как започна всичко?

В началото на 20-ти век шведското общество е обхванато от идеята, че изкуството и нуждата от култура са основополагащи за живота на гражданите. От желанието да се признае правото на всеки да се докосне до изкуството и културата възниква и идеята за интеграция на изкуството в ежедневния

професионален живот. Към 1970 г. този импулс приема формата на национална верига от организации, които продават с отстъпка на служителите от публичния и частния сектор билети за театър, изложби и опера.

Когато Пиа Ареблад започва работа във филиала в Гьотеборг, годината е 2001: интернет е вече навлязъл и всичко изглежда по-достъпно – продажбата на билети вече не е решение. „Беше ни възложено от сектора за култура и изкуство, Комитета за бизнес и култура и Комитета по регионални въпроси – органи на регионално ниво – да проучим по какъв начин изкуството и културата могат да обогатят професионалния живот и обратното“, обяснява Ареблад, изпълнителен директор на TILLT.

Въпреки че им е възложено да работят в целия регион, няма допълнителни средства, за да се покрият всичките 48 общини, освен Гьотеборг. „Това беше предизвикателство, а аз обичам предизвикателствата, защото те те карат да мислиш по различен начин и да промениш нагласата си“.

Промяната проработва – Ареблад започва само с още един колега, като предлагат билети с намаление за различни мероприятия и разчитат изцяло на безвъзмездна помощ. Сега в TILLT – дори името е ново – работят 10 души и 65 % от дохода им е от собствено финансиране. Наскоро са одобрени за безвъзмездна европейска помощ по два проекта и си партнират с Конфедерацията на шведските предприятия, Профсъюзите и културния сектор.

Да се повтори TILLT другаде – как да проработи идеята

Ареблад започва като събира културните организации в целевата област и ги пита как професионалните културни дейности могат да достигнат до хората на хората в тяхната община. След това ги кани да станат членове на TILLT. Следващата стъпка е да се намерят клиенти – първа спирка е местната власт и привличането на ръководителя ѝ за каузата. „Решението да се работи с изкуството и културата като начин за развитие на професионалния живот в общината трябва да дойде от ръководителя“, обяснява Ареблад.

Веднъж получила съгласието на ръководителя на общината, тя се свързва с държавните служители, които отговарят за бизнес развитието и човешките ресурси в общинската администрация – публичните власти са голям работодател в Швеция и само в администрацията на Гьотеборг работят 50 000 души. Разработен е творчески план, който дава насоки как местната власт да внедри изкуството в своята организация.

След тази стъпка, следващата логична стъпка на отдела за бизнес развитие е да помисли как да включи частния сектор, като се свърже с предприятията в общината. „Ако те разберат как артистичният талант действително може да допринесе за развитието на сектора, ще го разкажат и на други“, казва Ареблад.

„Всичко, от което се нуждаете, са професионалисти от сферата на изкуството, публичните власти и частния сектор и можете да приложите този модел навсякъде“, допълва тя. „Трябва ви също и човек с визия, както и воля да съберете всичко това заедно“.

Изкуството и творчеството са двигател за иновации и растеж

Бертил Тьорсетер е изпълнителен директор по регионално развитие във Вастерготланд. Той е сигурен, че организациите, търсещи нови начини на мислене, сега ще бъдат в по-изгодна позиция да се възползват от възможностите, които ще се открият при евентуален икономически подем. „Творческият ум е отворен за промяна, а промяната ни съпътства в живота“, казва той. Вастерготланд е един от най-големите инвеститори в света в научноизследователската и развойна дейност, с които според Тьорсетер творчеството е неразривно свързано.

„Астра Зенека“, мултинационална фармацевтична компания, в която работят 60 000 души, има 2 000 служители – предимно изследователи – които работят в офиса им в Гьотеборг. Ръководителят на офиса, Петер Нистрьом, е сигурен, че Тьорсетер е прав. „Културата, здравеопазването, иновациите и конкурентноспособността – има нещо във всичко това“. В компанията все повече осъзнават, че на границата между хаоса и реда, както казва Нистрьом, се създава магията.

Като всеки друг бизнес, успехът на „Астра Зенека“ като компания зависи от способността ѝ да създава нови идеи – нещо, за което Нистрьом вярва, че се постига при съчетаване на различни гледни точки. Творческата гледна точка, която търсят, възниква при участие в две AIRIS програми. Микаел Вернер, мениджър в компанията, обяснява: „Необходима е смелост, за да включиш компанията в проект на TILLT, защото не е ясно какво ще се получи накрая“. Това, което се получава накрая при тях, е организация, по-подготвена за промяната. „Виждаме промени всеки месец и няма съмнение, че след проекта хората са по-отворени към тях и по-малко стресирани“.

Да поддържаш стимула у хората е основното предизвикателство според Нистрьом. „Това, което правим, не е далече от ниво Нобелова награда – и е трудно да надминеш собствените си очаквания, когато работиш с 80 % от капацитета си. Трябва да бъдеш на 120%. Начинът на мислене, който можем да използваме в резултат на проекта AIRIS, много ни помогна в това отношение“, казва той.

Тьорсетер е на мнение, че подкрепата за изкуство и култура на регионално ниво има и друго важно предимство – прави региона привлекателен за чужди компании. „Наистина трябва да създадем място, в което хората искат да работят“, казва той. „Волво“, „Астра Зенека“ и други мултинационални компании имат офиси в Гьотеборг и наемат персонал, свикнал да избира между големите метрополиси. „Трябва ясно да им покажем

защо да дойдат тук“, обяснява Тьорсетер. Решението е създаването на нови системи и полета на действие, които да насърчат сътрудничеството между бизнеса и творческия сектор. „TILLT е пример за нов начин да се свържат две сили и да се получи нещо още по-силно в резултат на синергията“.

Кой плаща сметките?

Културните организации плащат малка такса, за да станат членове и да бъдат популяризирани. Публичните власти, както и фирмите от частния сектор, дават финансов принос, за да участват в програма на TILLT, било то едногодишен AIRIS проект, специално разработен „Творчески тласък“ или за да бъдат техни служители обучени от TILLT да изпълняват ролята на „културен посланик“ в организацията.

„По този начин не ни се налага да ходим при политиците и да молим за огромни суми пари. Разходите се разпределят: всеки дава своя принос, всеки печели“, обяснява Ареблад.

Култура и бизнес – повече от споразумение за спонсорство

Във Вастергютланд връзката на бизнеса с културата надхвърля спонсорството и вече не е просто лого в програмата на операта. „Ако използваме някой артист в AIRIS проект, можем да видим това отразено в цифри, а ползите са измерими“, казва Ханс Льовлунд, директор „Развитие“ на Шведската търговска федерация.

Според него артистите са най-широко скроените, креативни и гъвкави хора, но не се интересуват от постоянна заетост. „Те искат да бъдат свободни“, обяснява той, „така че дори мениджърите по човешки ресурси да искат да открият такава изключителна личност, не биха могли да го направят“. Льовлунд смята, че единственият начин да се привлече човек с тези качества в компанията е да го наемеш за три, шест или дванадесет месеца по проект като AIRIS. „Изведнъж виждаш как компанията става по-отворена за новото, по-иновативна, по-самоуверена“.

Артистът като проводник на нови решения

Клас Аландер, мениджър „Корпоративни комуникации“, и Ева Дегерман, директор „Човешки ресурси“ работят за FlexLink. И двамата са съгласни с Льовлунд. Компанията работи в областта на логистиката и 2007 г. е трудна година за тях. Решение да се смени доставчик има негативен ефект в началото на годината и налага съкращения на персонала през следващите месеци. „Колегите се бориха упорито да отговорят на изискванията, имаше проблеми и беше стресиращо. Убеден съм, че присъствието на човек на изкуството тук помогна, тъй като въпросът беше в разкриване на нови възможности“, казва Аландер.

Въпреки че са се справили с вътрешните трудности, глобалният финансов климат си остава предизвикателство за тях. Аландер е убеден, че сега е времето за иновативно мислене: „Компаниите трябва да мислят по нов начин. Изкуството и

културата са средство за гарантиране на иновациите в организацията“.

Да управляваш AIRIS проект изисква ангажираност от страна на ръководството, обяснява Дегерман: „Важно е на него да не се гледа просто като на въпрос, свързан с човешките ресурси, а като проект на компанията. Трябва да бъдете много конкретни за това, което искате да постигнете чрез него, и да създадете група за управление на проекта, която да не е прекалено голяма“. Да се организира проекта и да се привлекат останалите мениджъри е просто част от предизвикателството. Целта е да се насърчат служителите.

В началото имало голямо безпокойство. Персоналът изобщо не искал да се занимава. „Но щом веднъж потръгна, те се ангажираха на 200% и беше фантастично“, споделя Дегерман. Накарали ги да изработят произведения на изкуството и организирали изложба. „Продължаваха да идват неща, дори след края на събитието. Веднъж започнали, хората просто не искаха да спрат“, припомня си Аландер.

Този ентузиазъм е нещо, което се наблюдава и сред служителите на PAROC, фирма за производство на изолации от минерална каменна вата, по време на и след проекта на TILLT. Ръководителят „Човешки ресурси“ Ларс Линдстрьом досега е канил TILLT да проведе два AIRIS проекта – подготвя се и трети. „Моментът никога не е подходящ и хората ще спорят, че само защото проектът е проработил добре другаде, това не означава, че ще проработи и при тях, тъй като работната им среда е различна. Ще търсят извинения. Но трябва просто да се гмурнете. Искате се кураж“, казва той.

PAROC били в застой: тежката индустрия тъпчела на едно място прекалено дълго време. Петте работни смени означавали,

Как работи един AIRIS проект на практика

„От мениджърска гледна точка – хората няма да харесат проекта отначало, но трябва да бъдете уверени и смели в убежденията си, за да можете да го контролирате. Трябва да овладеете безпокойството на персонала по време на този процес. Но едновременно с това проектът е и много забавен. Пациентите го обожават: както си седят в чакалнята и изведнъж пристигат подскочащи танцьори – донесе много смях и забавление във време, което обикновено е изпълнено с тревога за всички нас“. Мариане Олсон, директор на проекта в болница Ангередс

че само 20 % от служителите работели по едно и също време заедно и въпреки че двете фабрики били една до друга, стената между тях била като планина. Нещата вървели все по един и същи начин. „Исках хората да почувстват, че да работиш тук, е нещо, с което можеш да се гордееш“.

И има основание за гордост: изолациите от минерална каменна вата, които фабриката произвежда, са с висока енергийна ефективност. Продуктите имат очевидни екологични предимства и изолират много по-ефективно отколкото други подобни продукти – нещо, с което Линдстрьом иска работниците му да се гордеят. „Вместо да си мислят, „Е, аз просто се озовах тук и така си плащам ипотеката“, исках да мислят, „Имам възможността да работя за PAROC и правя нещо полезно за околната среда“, казва той. И така довел TILLT.

Артистът/директорът, избран с внимание и прецизност от ръководителя проекти на TILLT Роджър Сарянен, дошъл и прекарал два месеца в слушане и гледане.

Резултатът: същият персонал, различни хора

И тогава дошли задачите. След някои указания как да „гледат“ през обектива, служителите трябвало да се снимат един друг, така че да покажат най-добре това, което вършат. Правенето на снимките и по-късно - разглеждането им, обединило служителите. Разговорите станали лесни чрез споделяне на задачата, самите снимки им разкрили нови страни на техните колеги, а качеството на изображенията било повод за гордост.

Смешни съревнования едва не довели до счупени ребра – и това между хора, повечето около петдесетте, работили рамо до рамо 20, 30 години или повече, без да си стиснат ръцете. Състезанието по плюене също било посрещнато добре! Смях, сътрудничество, взаимно признание.

Един работник, шофьор на мотокар, поел задачата да събере звуци от фабриката, които нарекъл „Песента на машините“. Показан по шведската телевизия през м. март, разказвайки за участието си в проекта, той споделя, че сега вижда културата като израз на всичко човешко. Линдстрьом обяснява: „Задачата му го накара да погледне на работната си среда по съвсем различен начин, и в резултат на промяната на възгледите, сега той гледа на това, което е създал, с голяма гордост“.

Дали показаното в медиите не може да навреди? В своя отговор Линдстрьом разкрива друг важен елемент за успеха на един AIRIS проект - качеството на управлението: „Публичността е нещо чудесно, но това, което наистина ми харесва, е, че тя дава

на момчетата нещо, за което да се хвалят около барбекюто пред приятелите, семейството и съседите си. Те ще кажат: „Хей, за нас писаха във вестника миналата седмица“. Харесва ми, когато има с какво да се похвалят“.

Управителят на фабриката Михаел Густавсон разказва, че в годината след проекта имало 20 % увеличение на производството – рязко покачване, невиджано дотогава. Отпуските по болест също намалели. Анкетирането на служителите преди проекта било неблагоприятна задача. Само 5 % от тях попълвали въпросника за качеството на живот на работното място. След проекта този процент се увеличил на 95 %. Изглежда работниците от PAROC вече са по-заинтересовани. „Сега те се срещат след работа, прекарват повече време заедно“, казва Линдстрьом. Благодарение на неговата проницателност сега те имат с какво да се похвалят.

А сега накъде?

Следващата стъпка на TILLT е да дадат европейско измерение на своята работа – да споделят знанията си и да се поучат от други, които имат същата цел.

Наскоро TILLT бяха одобрени по два проекта за безвъзмездна помощ от ЕС, които ще бъдат от основно значение за споделянето на техните най-добри практики. Те ще получат по 1,5 милиона евро годишно за следващите три години – 780 000 евро на година по програмата INTERREG IVA, а остатъкът - от участващите региони от Скандинавия. Парите ще бъдат използвани, за да се продължи проектът „Творческо взаимодействие в професионалния живот“, като се включат четири региона: Южна Норвегия, Източна Норвегия, Северна Германия и Западна Швеция. Въз основа на опита на TILLT акцентът ще бъде поставен върху създаването на нови методи, провеждането на изследване за определяне на ефекта от работата досега и гарантиране на високото качество на работа. Общата цел е да се запази същността на изкуството като движеща сила в Европа.

На TILLT ще бъде отпусната и безвъзмездна помощ в размер на 150 000 евро, за да участва като партньор в разработването на първата Зелена книга на ЕС за културата, като сподели опита си за насърчване на творчеството и иновациите в обществото чрез интегриране на изкуството и културата в ежедневния ни живот.

„Сигурна съм, че трябва да посрещнем предизвикателството за развиване на творчеството и иновациите в Европа, за да се превърнем в най-динамичната, основана на знания икономика в света. Пред нас постоянно се разкриват нови хоризонти, а изкуството е средството за постигане на постоянен растеж. Това е един вид пътуване в пълния му смисъл“, казва Арблад.

СЪВМЕСТНИ ДЕЙСТВИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА ТВОРЧЕСТВОТО И ИНОВАЦИИТЕ

Търсенето на нови начини на работа и живот носи просперитет както на хората, така и на бизнеса. Напредничавото мислене в Европа води до иновации в науката, по-добри бизнес решения и безкрайно разнообразие от културни прояви. Ние сме блестящи в намирането на нови измерения – независимо дали става дума за продажби на промишлени продукти или за намирането на нови начини за оценяване на изкуството.

Комбинирайки икономически растеж с ползи за обществото и околната среда в по-широк смисъл Лисабонската стратегия за растеж и работни места задава само рамката за поддръжка на бизнес идеи. В бизнеса важни са находчивите решения са свързани с продукти, които са по-ефективни и носят повече ползи.

В културния живот новите начини за представяне и интерпретация на изкуството, музиката, театъра или киното означават постоянно вдъхновение и предизвикателства за публиката. Така стари произведения се събуждат за нов живот и постоянно се раждат нови форми на изкуството.

Европейската комисия вече е определила творческите и иновативни продукти и решения като първостепенен приоритет за финансово подпомагане. Годишната на творчеството и иновациите заема централно място при определянето на общи приоритети сред различните интереси. Годишната дава тласък на дискусии по редица теми - от научни изследвания в областта на медицината до изящните изкуства и операта, от космос и астрономия до обучение през целия живот и ИТ игри в образованието. Ето и някои акценти от дирекциите на Комисията.

Формиране на нови подходи към научните изследвания

В ГД „Изследвания“ работят винаги на първа линия в областта на науката и технологиите. Съвременните проекти включват напълно интегрирани научни изследвания, които отговарят на пазарните и социални нужди на много различни нива. Основни приоритети на тези проекти са поддръжане просперитета и конкурентноспособността на ЕС, популяризиране на ролята на науката в съвременното общество и свързване на националните научни изследвания с проекти, провеждани на Европейско равнище.

През тази година голямото събитие, събрало учени и изследователи с предприемачи и индустриалци, беше конференцията **Research Connection '09**. То бе включено в програмата на чешкото председателство на ЕС. Проведе през месец май в Прага и представи много новаторски научноизследователски проекти, финансирани по линия на ЕС. Участниците не само се вдъхновиха от представената работа, но получиха и важни насоки как да получат финансиране от европейските фондове за научни изследвания за собствените си проекти и да се срещнат с потенциални инвеститори и сътрудници, които биха могли да се превърнат в партньори.

Европейският институт за иновации и технологии (ЕИТ) е нова структура, създадена от Комисията в подкрепа на сътрудничеството между университетите, изследователските центрове и бизнеса. ЕИТ цели да наблегне на трансфера на знания и нагледно да покаже, че научните изследвания наистина водят до създаването на новаторски, търсени на пазара продукти. Основни приоритетни области ще бъдат: изменение на климата, енергия от възобновяеми източници и комуникационни технологии.

Годишната на творчеството и иновациите като бизнес инструмент

Европейският нюх към иновациите превръща ЕС в родина на компании, осигуряващи най-високотехнологични продукти с отлично качество и същевременно повишаващи екологичната устойчивост и социалните ползи. ГД „Предприятия и промишленост“ прилага няколко нови начина в тази посока, за да помогне на все повече предприятия да се развиват и растат.

Първата Европейска седмица на МСП се проведе през месец май.

Тя подкрепи нови предприятия и отпрати предизвикателство към съществуващи МСП да разширят още повече своите хоризонти. Повечето от големите идеи, на които сме свидетели, се раждат в МСП. Тези предприятия предлагат особено благоприятна почва за развитие на иновативни и творчески концепции. Седмичата включваше забележителната интерактивна изложба „**SME Experience**“. Множество от нейните експонати подканяха посетителя да „види, помирише, докосне и слуша“ разнообразни материали, за да почувства какво е усещането да си предприемач.

Културата като двигател на творчеството и иновациите

В ролята си на координатор на Годишната ГД „Образование и култура“ използва богатото разнообразие от иновации, съдържащо се в културните проекти, за да насърчава нови подходи към бизнеса и европейската интеграция. През Годишната културата е поставена като акцент и всеки в Европа има възможност да се включи, тъй като икономическите, социални и етнически разлики остават на заден план.

Нашата способност да творим и обновяваме ни кара да се чувстваме удовлетворени като личности и ни дава възможност да изявим по-добре себе си. Музиката, изкуството, театъра, киното и литературата ни предоставят един вид канал за творческа изява под най-различни форми. От този опит можем да извлечем забележителни лични и обществени ползи.

Същевременно културата може да донесе икономически ползи и да се превърне в движеща сила за възстановяване на области, оцетени в друго отношение. Поощряването на културни програми и подкрепата на развитието на местните икономии посредством културата е част от здравата бизнес логика. Това не само възпитава творчество и иновации между участниците, но и насърчава мобилността и творческия обмен между предприятията.

Да поставим културата в центъра на икономиката и обществото

Европейската програма за култура цели да покаже нагледно връзките между културата, творчеството и иновациите. Тя задава първата политическа рамка за интеграция на културата в европейските дела. През м. септември 2009 г. в Брюксел ще се проведе **Европейски културен форум**. Той ще предостави възможност да се обобщят досегашните постижения и да се набележат следващите стъпки. Същевременно следва да се набляга и на други политически приоритети, като например насърчаване на нови умения и възможности за работа, обучение през целия живот, иновации в промишлеността и оползотворяване на богатия потенциал на културата на глобалния пазар. Целта е да се използват творческите и иновативни идеи за постигане на икономическа мощ и осигуряване на лично и обществено благополучие.

Навлизване на културата във всеки сектор

Както става ясно от мероприятията, включени в програмата на национално равнище и на равнище ЕС, Годината позволява на много различни сектори да се възползват от общи преимущества, да надграждат върху синергията и положителните ефекти. Художествени събития, като например интерактивната изложба „**Orbis Pictus**“, се редуват с научни

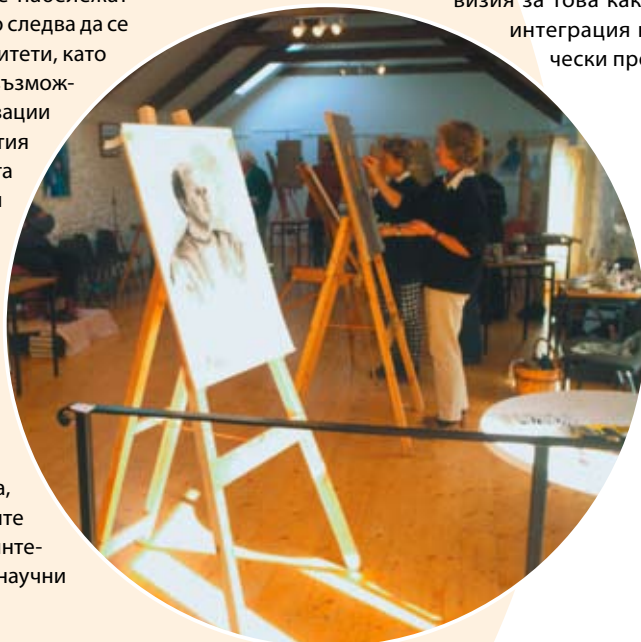
иновации в областта на астрономията и космическото пространство, а под светлината на прожекторите концертите попадат редом с последните иновации в екологията. На друго ниво новият конкурс за проектиране **Imagine 09**, насочен към ирландските ученици, ги прикани да проектират предмет за класната стая на бъдещето и да споделят виждането си как той ще подобри учебния процес. Истинското предизвикателство е как да се превърне това виждане в действителност, внасяйки в бизнеса други творчески умения, подсилени от културата и насърчавайки нови партньорства между културата, образованието, научните изследвания и технологиите, бизнеса, обществените услуги и обществото ни като цяло.

Нови свидетелства за ползите от културата и творчеството

В наскоро излязлото проучване „**Икономика на културата в Европа**“ за пръв път се измерва прекият икономически ефект на културния и творческия бранш и непреките ползи за регионите и бизнеса в ЕС. Друго ново проучване относно влиянието на културата върху творчеството изследва все още твърде недооценените връзки между културата, творчеството, иновациите и икономиката.

От гледна точка на икономиката културният сектор има водеща роля за заетостта и растежа. Но изключително важно е, че той внася творчески елемент в други части на икономиката, особено тези, които са свързани с ИКТ, като увеличава производителността им и създава работни места в по-интересни сфери.

Днес фирмите са все по-добре подготвени да развиват иновативни форми на заетост и по-устойчиво производство. Този растеж може да се види във всички региони на ЕС. В комплексната същност на иновациите в културата се крие мощна сила за сближаване на нашите общества и за изграждане на ясна визия за това как Европейската интеграция носи икономически просперитет.

Европейска година на творчеството и иновациите 2009

Официален уебсайт на Европейската година на творчеството и иновациите

<http://create2009.europa.eu/>

Решение (ЕО) № 1350/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 година относно Европейската година на творчеството и иновациите (2009 г.), *Официален вестник на Европейския съюз* L 348, 24.12.2008, стр. 115.

<http://eur-lex.europa.eu/bg/index.htm>

Връзки към сайтове на Европейската комисия:

Генерална дирекция „Образование и култура“ на Европейската комисия

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/index_bg.html

Генерална дирекция „Предприятия и промишленост“ на Европейската комисия

http://ec.europa.eu/enterprise/index_bg.htm

Други полезни връзки:

eTwinning – Общността на европейските училища

<http://www.etwinning.net/bg/pub/index.htm>

Euro Creator – дигитална медийна мрежа за европейските училища

<http://www.eurocreator.com/>

Мрежа от европейски центрове за бизнес и иновации

<http://www.ebn.be/>

Европейска награда за 2009 г. за видеоматериал, посветен на предприемачеството (European Entrepreneurship Video Award 2009)

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/entrepreneurship/video-award/index_bg.htm

Европейски институт за иновации и технологии (EIT)

<http://ec.europa.eu/eit/>

Програма и презентации от конференцията „Региони за икономическа промяна“ (16-17 февруари 2009 г.) на тема „Създаване на мрежи за постигането на резултати“

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/networking/programme_en.cfm?nmenu=4

Насърчаване на иновациите в областта на обучението през целия живот

<http://www.elearningeuropa.info/main/index.php?lng=bg&page=home&service=5>

Препоръка 2006/962/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно основните умения за обучение през целия живот. *Официален вестник на Европейския съюз* L 394, 30.12.2006, стр. 10.

<http://eur-lex.europa.eu/bg/index.htm>

Пролет в Европа 2009 – Идеите движат Европа

<http://www.springday2009.net/www/bg/pub/spring2009/homepage.htm>

Връзки към проекти, упоменати в този брой:

Мрежа ECCE (Economic Clusters of Cultural Enterprises) – финансови консултации, информация и обучение за представители на малкия бизнес, предприемачи и работещи в културния и творчески сектор

<http://www.connectedcreatives.eu/default.aspx>

Ресторанти „Фифтийн“ на Джейми Оливър, предлагащи на младежи практическо професионално обучение за главни готвачи

<http://www.jamieoliver.com/fifteen>

Ливърпул – Европейска столица на културата

<http://www.liverpool08.com/>

Център за нано-здраве в Университета в Суонзи

<http://www.swan.ac.uk/nanohealth/>

MusikPark – Манхайм

<http://www.musikpark-mannheim.de/web09/>

TILLT

[http://www.tillt.se/eng/airis.asp?m1=engAiris&m2=The %20concept](http://www.tillt.se/eng/airis.asp?m1=engAiris&m2=The%20concept)

Връзка към основния уебсайт за следващия брой

Стратегия на ЕС за региона на Балтийско море

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/baltic/index_en.htm

БЪДЕЩЕТО НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОХЕЗИОННА ПОЛИТИКА

Как се кове политиката – „Панорама“ редовно следи какво се случва в централното звено за регионална политика, седалището на Генерална дирекция „Регионална политика“ в Брюксел.

Бъдещето на Европейската кохезионна политика – независим експертен доклад

В подкрепа на дебата относно бъдещето на Европейската кохезионна политика след 2013 г. Комисията покани доктор Фабрицио Барка, известен икономист от Министерството на икономиката и финансите на Италия, да изготви независим доклад, който да анализира доколко ефективна е регионалната политика в действителност и да направи препоръки за по-нататъшното ѝ развитие. Тази тема е наистина важна, тъй като засяга въпроси като бюджета на ЕС и бъдещите приоритети на Съюза.

Дебатът относно бъдещето на кохезионната политика стартира през 2007 г., когато бе публикуван Четвъртият доклад за икономическо и социално сближаване. Последва го работният документ на Комисията „Региони 2020“, излязъл през м. ноември 2008 г. Работният документ за първи път анализира вероятното дългосрочно въздействие на четирите основни предизвикателства, с които се сблъскваме днес: глобализация, демографски тенденции, изменение на климата, потребление и доставка на енергия.

В течение на повече от година д-р Барка организира дискусии и семинари с участието на представители на академичната общност и висшите политически кръгове от цяла Европа, Съединените щати и Нова Зеландия. Докладът е резултат от

тези дискусии. Отразявайки постиженията и управлението на Европейската кохезионна политика, докладът на Барка разисква икономическата обосновка и мотивация за една политика на развитие, чийто фокус е важноста на мястото: политика, съобразяваща се с характеристиките на конкретното място, където се прилага, политика, осъзнаваща, че мястото на нейното приложение е определящ фактор за това как ще се прилага.

Наред с отчитането на важноста на политиките, съобразени с конкретното място, докладът на Барка обръща внимание на успехите и неуспехите на кохезионната политика досега. Той формулира препоръки по ключови въпроси на управлението.

Докладът предлага идеи за укрепване и рационализиране на принципа на съвместното управление и най-вече на взаимоотношенията между държавите-членки и Комисията. Той препоръчва оценката на въздействието да изгради гръбнака на кохезионната политика и да се създаде специален Комитет за кохезионна политика към Съвета, който да обсъжда годишните стратегически доклади, изготвени от всяка държава-членка.

Докладът е напълно независим и не отразява непременно гледната точка на Комисията. Заключениеята от него ще бъдат взети под внимание при разглеждането на бъдещото развитие на тази политика – за периода след 2013 г.

Д-р Барка и комисар Данута Хюбнер представиха официално констатациите от този доклад на 27 април в Брюксел. През следващите месеци в рамките на различни мероприятия, организирани от чешкото и шведското председателство на ЕС, ще се проведат поредица от дискусии с държави-членки и заинтересовани страни.

Докладът Барка: кратък преглед

Докладът установява необходимост от цялостна реформа на кохезионната политика. Трябва да се засили локалният подход, а също така по-ясно да се разграничат икономическите и социалните цели и да се осъзнаят съществуващите проблеми чрез прилагането на индикатори и оценка на въздействието. Пътят напред – това не е използването на кохезионната поли-

тика като финансов източник за създаване на равни условия, се подчертава в доклада. И така, какво прави Съюзът, за да осигури на всички области и всички европейски граждани шансове да оползотворят максимално възможностите, предлагани от самия Съюз и да се справят със свързаните с това рискове и заплахи?

Докладът предлага да бъдат изпълнени три изисквания в подкрепа на тази цел:

- Правилно формулирани цели, основаващи се на обосновани икономически аргументи, които подлежат на оценка;
- Ясна и категорична политическа обосновка, формулирана с оглед настоящата ситуация в Европа и отговаряща на очакванията на хората, живеещи в Европа; и
- Система на управление, способна да се учи от самата себе си, система, която активно насърчава демократичното участие и която е в състояние да действа адекватно.

Пълният доклад можете да прочетете на: http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/future/barca_en.htm

Във всеки свой брой „Панорама“ разкрива как се развиват два проекта от гледна точка на хората, които ги ръководят. Да видим върховете и спадовете при управлението на проект, финансиран от ЕФРР; как се идентифицират проблемите и как се споделят решенията.

ПРОЕКТ 1

MUSIKPARK МАНХАЙМ ОТВЪТРЕ

Факти и цифри

В Musikpark /Парк на музиката/ и свързания с него проект Popakademie /Попакадемия/ ще бъдат инвестирани над 5 млн. евро по Цел II. Финансовото подпомагане е започнало през 2004 г. и ще продължи 15 години.

Musikpark Манхайм отвътре

Колкото и невероятно да звучи творческият сектор генерира огромни приходи: оборотът му за 2003 г. възлиза на повече от 654 милиарда евро или 2,6 % от БВП на ЕС за същата година. Банките, обаче, не горят от желание да инвестират в групи от тийнейджъри със скъсани дънки. След 20 години в музикалния бранш Кристиан Зомер наистина е наясно с нещата.

Неговият опит и обширната му мрежа от контакти са го превърнали в двигател на проекта Musikpark, Манхайм, който дава начален тласък на стартиращи МСП от музикалния бранш в първите стъпки от развитието им.

Запознайте се с Кристиан Зомер, директор на проекта

Музиката истински завладява живота на Зомер в края на 80-те години на XX век, когато се качва на сцената като певец/китарист, въпреки че това става негова постоянна професия чак през 1990 г. През 1992 г. той променя ролята си - минава зад кулисите и става мениджър на групата Master Voу, спечелила повече от своите 15 минути слава. „Техни сингъли станаха златни и платинени в целия свят. „За мен това беше истинска школа“, спомня си Зомер.

Суровите уроци, стресът и най-вече контактите, които създава, имат безценна стойност, но въпреки това през 1997 г. всичко това му идва в повече. Той постъпва в международна звукозаписна компания, където една година навлиза в работата, този път в областта на продуцирането и маркетинга. До 2000 г. работи извън Мюнхен като директор, отговарящ за маркетинга, музикантите и репертоара.

Той, обаче, е родом от Манхайм и се отзовава с радост, когато градът се нуждае от мениджър за своя авангарден проект, целящ да събере в клъстер различни услуги от музикалния бранш и да изгради един вид инкубатор за стартиращи компании.

В помощ на музикантите да пробият в бранша

На площ от 4300 м² Musikpark приютава около 40 фирми и 140 души персонал. На тази голяма площ има място и за зала за хореография и представления, работилница, различни звукозаписни студиа, телевизионно студио и стилна зала за срещи и преговори по всички важни въпроси, на първо място комисионната.

„Една от основните ни задачи е да доведем тук клиенти, които ще ангажират нашите компании“, казва Зомер. Фирми, чиито врати са плътно затворени за непознати музикални групи или танцьори, се съгласяват да ги отворят за Musikpark. „Ние изпълняваме ролята на мост, който помага на едната страна да разбере другата“.

Що се отнася до финансирането, проектите, които подпомагат стартиращи МСП, обикновено се фокусират върху изготвянето на бизнес планове. „Този модел не е пригоден за творческите браншове“, обяснява Зомер. На тях банките не им дават заеми, така че те боравят с много малко „външни“ пари. Това, от което се нуждаят начинаещите музиканти са концерти – възможност да работят, шанс да покажат какво могат и по този начин да съберат повече ангажименти. В тази насока работи Musikpark.

Една комплексна услуга

За тези, които планират провеждане на фирмени тържества, Musikpark е като голям магазин, където има всичко: танцьори, музиканти, аудиовизуални екипи, без да споменаваме звукооператорите и инженерите по осветлението. Тук се провеждат и различни мероприятия, а галерията с площ от 150 м² е на разположение на младите фотографи в областта на музиката, за да излагат работите си.

Именно разнообразието от услуги, всички под един покрив, помага и на творците. Те се подкрепят един друг, като съвместно генерират идеи и намират решения - всяка една дисциплина със своята работа прави другата по-иновативна. „Трудно се работи добре и творчески във вакуум“, твърди Зомер. Съзидателното ядро на бранша - творци и продуценти, а също и креативни професионалисти-експерти по маркетинг, продажби, художествено оформление, провеждане на мероприятия, юридически и финансови въпроси, уебсайтове и интернет портали, промоции – за всички тях има място под покрива на Musikpark.

И накрая – в качеството си на ментор Зомер държи под око развитието на „своите“ начинаещи компании: „Младите предприемачи работят инициативно и независимо. Ние просто им помагаме да си помогнат сами“, казва той.

ПРОЕКТ 2

ЦЕНТЪРЪТ ЗА НАНО-ЗДРАВЕ (ЦНЗ) В УНИВЕРСИТЕТА В СУОНЗИ ОТВЪТРЕ

Факти и цифри

Малко над 21 милиона евро ще бъдат инвестирани в Център за нано-здраве по цел „Сближаване“. Финансирането започва през 2009 г. и продължава 5 години.

Центърът за нано-здраве (ЦНЗ) в Университета в Суонзи отвътре

Тъй като системите на здравеопазването се сблъскват с проблемите на скъпото лечение и изопачават етиката за субсидирането на скъпоструващи палиативни грижи, разработването на инструменти за ранна диагностика става все по-наложително.

Обединявайки усилията на академичния свят, частния сектор и Националната здравна служба, ЦНЗ работи върху прилагането на нанотехнологията за откриване на заболявания и назначаване на подходящо лечение.

Запознайте се с д-р Тим Клейпол, член на Изпълнителния комитет на ЦНЗ

Скокът от научните изследвания върху образуването на замърсители при горене към печатането на биоматериали изглежда огромен и сякаш по случайност през 1990 г. съдбата поставя нов фокус в кариерата на Клейпол.

След като завършва първата си степен по машинно инженерство в средата на седемдесетте години на миналия век, Клейпол работи като инженер-проектант по изграждането на стоманодобивен завод в Кардиф. Не след дълго от света на стоманодобива той се връща към университета, за да завърши докторска степен по образование на замърсители при горене.

Занимава се с горене и прахоотделяне от средата на 80-те до 90-те години, когато се премества на постоянна академична работа. Благодарение на стипендията за лектори/изследователи Youngblood, получена от Съвета за научни изследвания по инженерни и физични науки, Клейпол започва научноизследователска работа в Университета в Суонзи, като се занимава с изследване на лагери за газови турбини. Една от изследователските му области става лазерното измерване на потоците в ядрените реактори.

Осъществяването на прехода

Въпреки че работи върху потоци, лагери и статистическия дизайн на експериментите, едва когато се сблъсква с проблема на мастиления поток на принтера, Клейпол изведнъж осъзнава, че всичките знания, които е натрупал по време на научните си изследвания, могат да бъдат приложени на практика в печатарската индустрия. Това се случва през 1990 г. и оттогава идеята се развива лавинообразно. До такава степен, че Diple – компанията, която изследва ефекта на синергията, става един от носителите на наградите RegioStars 2009.

Това, което тогава е било мастило, сега са „флуиди“. А качествата на флуидите: проводими, Ph чувствителни, магнитни, био-флуиди и т.н., което означава, че възможностите на печатарските материали са неограничени.

Кой участва?

Четири стипендии за наномедицина на престижния Британски съвет за научни изследвания са отпуснати съвместно с Института по науки за живота към Университета в Суонзи и Мултидисциплинарния център по нанотехнологии. Логично е такова успешно сътрудничество да доведе до обединяването им в Център за нано-здраве. Центърът започва работа в края на 2008 г.

Както Институтът, така и Мултидисциплинарният център има с какво да допринесат за каузата: Blue C, един от най-бързите в света суперкомпютри за медицински изследвания, 25 специализирани екипа за научни изследвания към Института по науки за живота, над 100 екипа към Мултидисциплинарния център по нанотехнология и подкрепата на Националната здравна служба и IBM. „Тук разполагаме с реални възможности“, твърди Клейпол.

По-добре превенция, отколкото лечение

Наноуреди и нанобиосензори ще бъдат използвани за откриване и измерване на биомаркери в кръвни или тъканни проби, с нива на чувствителност далеч над сегашните диагностични методи - в диапазона части на милиард. Такова прецизно измерване ще позволи ранна диагностика и по-бързо лечение на заболявания като рак, диабет, затлъстяване и др.

Клейпол ще оглави печатарската секция на центъра, която включва завод в експериментален мащаб за производство на „мастило“. Тук именно ще бъдат разработвани био-мастила – наночастици и влакна, ензими, биомаркери и ДНК. „Харесва ми да си мисля, че можем да повлияем в дългосрочен план върху начините за лечение и наблюдение на заболяванията“, обяснява той.

ИЗГРАЖДАНЕ НА МРЕЖИ ЗА ПОСТИГАНЕ

Под надслов „Създаване на мрежи за постигане на резултати“, конференцията „Региони за икономическа промяна“, проведена в Брюксел на 16 и 17 февруари, беше всичко друго, но не и повод за размяна на анекдоти на по сандвич и пасивно слушане на експертите по въпроси от техните области. Конференцията беше предизвикателна и широкообхватна: семинарите се обхващаха разнообразни теми – от миграцията до сателитната информация.

Обединяване на опита и знанията за получаване на максимален резултат

Всяка година Комисията организира конференция като средство да се помогне на участниците в проекти, финансирани по URBACT II и INTERREG IVC, да се съберат и да обменят добри практики под мотото „Региони за икономическа промяна“. Тазгодишната, пета по ред конференция, беше фокусирана върху три основни теми: иновации и творчество, изменение на климата и устойчиво развитие. Основната идея бе представена накратко от кмета на Амстердам Йоб Коен: „Да се намери решение на общ проблем и това решение да се разпространи из цяла Европа“.

Девет семинара по теми, включващи управление на водите, високоскоростен (широколентов) достъп до Интернет, последици от изменението на климата, въздействието на промишлеността върху градските икономики и управление на риска чрез спътникови услуги, привлякоха 603 души от целия ЕС.

Към икономика, ориентирана към иновации

Екипът на „Панорама“ посети семинара, посветен на творчеството и иновациите, като двигатели на градското и регионално развитие, където се дискутираха въпроси като изграждането на мостове между културата и бизнеса, как се става успешна столица на културата и основното уравнение: „творчество+предприемачество=иновации“.

При откриването на семинара председателят Рудолф Нислер, директор на отдел „Координация на политиката“ към ГД „Регионална политика“, обясни, че основната цел на Годината на творчеството и иновациите е творчеството да се превърне в истински фактор, който влияе върху начина ни на живот и върху икономиката. Семинарът е насочен към осигуряване на по-добри практически знания за ролята, която могат да играят културата, творческата индустрия и творчеството в това отношение.

„Голяма амбиция, но умерени залци – практическите неща, които да направите, за да постигнете целите си“

Нийл Питърсън – Ливърпул, европейска столица на културата, 2008 г.

От името на мрежата Flanders District of Creativity (Фламандска зона на творчеството), Паскал Кулс обобщи целите на организацията: да се направи предприемаческа Фландрия по-креативна и творческа Фландрия по-предприемчива. „Основната сила на икономиката вече не е в нейната ефективност, а в способността ѝ да бъде креативна“, твърди той и добавя: „Регионите са в най-добра позиция за развитие на иновациите. Ние сме достатъчно големи, за да сме от значение и достатъчно малки, за да ни е грижа“.

Flanders District of Creativity действа в международна мрежа от региони от Оклахома до Осака, като работи за постигане на повече иновации. Кулс описва сложността на поддържането на международна мрежа от партньори с членове в шест различни часови зони: „Кога е най-подходящото време за провеждане на конферентен разговор, ако всеки е в различна часова зона?“ Други трудности са различията в културните ценности и достъпът на членовете до финансиране, което също зависи от това къде се намират те. „Ние сме с различен размер, изправени сме пред различни предизвикателства и споделяме едни с други нашите различни решения, но по този начин не ни са налага отново да откриваме топлата вода“. Хората се чудят защо участват в такава голяма мрежа: „Понякога ме питат да не съм луд да разкривам нашите методи на други региони“, споделя Кулс. „Но всичко се отплаща. Трябва да бъдем открити“.

По време на презентациите се затвърди мнението, че мрежите не са само за приказки – те трябва да обхващат конкретни проекти с амбициозни цели, като превръщат теориите в реалност. Както признава Нийл Питърсън, координатор на проекта за Ливърпул като европейска столица на културата 2008, той и екипът му дори не си представяли, че годината ще бъде толкова успешна, колкото се оказала: „Ние отрано изяснихме амбициите си и се захемем да ги постигнем“, обяснява той.

НА РЕЗУЛТАТИ

Наличието на ясна цел може да вдъхнови различни организации да работят заедно. Преди пет години културните институции в Ливърпул се конкурирали помежду си за финансиране. „Допълнителна полза от нашата година като столица на културата е колективният подход. Работим заедно, за да задържим културата в центъра на нещата“, обяснява Питърсън.

2008 година дава повод на Ливърпул да използва културата, за да ангажира жителите на града. Художествени проекти събират хора с различни професии от различни краища на града, като насърчават дискусията за това как миграцията и имиграцията са донесли полза за Ливърпул през годините или за вредите от насилието и хомофобията.

Има предимства и за икономиката, но Питърсън предупреждава: „Трябва да знаете как изглежда успехът“. Това отразява предходния коментар на Кулс, че е необходимо време, за да се почувстват икономическите ползи от културата и творчеството за обществото и може да бъде трудно те да се измерят – това са дългосрочни инвестиции в иновационния капацитет на региона.

Културата като носител на творчество и иновации

Регионалното ниво е много подходящо за дейности, които използват творчеството като двигател за икономическо развитие. Създаването на уникална връзка между място и култура засилва това творчество. Когато става дума за

сътрудничество между творческата сфера и бизнес сектора, Арблад и Нис са ясни: всяка сфера има своя легитимност. Въпросът не е да се превърнат артистите в хора на бизнеса или обратното. Има общо пространство, в което може да се извлече максимална полза от синергията между двете. „Нека наистина опитаме да експериментираме и да споделим примери на добра практика, без страх и завист, в ситуация, в която всички участници могат много да спечелят“, казва Нис.

Създаване на клъстери за растеж

Economic Clusters of Cultural Enterprises (ECCE) (Икономически клъстери на културните предприятия) е мрежа, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и предлага консултации и обучение за предприемачи в културната и творческата сфера.

Тези услуги се предоставят чрез местни центрове за ресурси, поддържани в градовете от ECCE мрежата: Нант, Рен и Анже във Франция, Аахен в Германия, Айндховен и Утрехт в Холандия и Хъдърсфилд, Великобритания.

Растежът в културния сектор и творческите индустрии не е въпрос на големи компании, които прерастват в огромни, а напротив, как по-дребният бизнес може значително да се възползва от клъстерите, мрежите и популяризирането по интернет. Най-голямото предизвикателство пред ECCE беше да изгради генерирана от потребителя, онлайн, транснационална общност от хора, свързани с творчеството и културата.

Платформата е със свободен достъп и посетителите могат да качат техния личен или бизнес профил, да зададат полета на интереси или да стартират блог. Може да се използва, за да се срещнат хора от едно и също място с еднакви интереси. Стана ли ви интересно? Посетете: www.connectedcreatives.eu

„Региони за икономическа промяна“ – определяне на добри практики, усъвършенстване на политиката

Многообразието на регионите на Европа е довело до разработването на различни решения за справяне с разнообразни предизвикателства – едното никога не е съвсем еднакво с друго. Обхватът на експертните знания е толкова многообразен, колкото и решенията, които генерира.

Тъй като областите на знание могат да се допълват взаимно, беше стартирана инициативата „Региони за икономическа промяна“. Тя следва тенденцията в рамките на кохезионната политика ударението да се поставя все повече на основните цели на Лисабонската стратегия за растеж и работни места, по-специално развитие на човешките ресурси, повече инвестиции в иновации и икономика на знанието, подкрепа за бизнеса и критично развитие на инфраструктурата на ЕС.

Нейната цел е да засили обмяната на добри практики, като превърне изграждането на мрежи в инструмент за обмен на идеи. Това се прави чрез две паневропейски програми за създаване на мрежи INTERREG IVC и URBACT II.

ПРЕДИШЕН БРОЙ

Последният брой на „Панорама“ бе посветен на териториалното сближаване и по-нататъшното му развитие. Европейската комисия получи над 380 отзива по нейната Зелена книга за териториалното сближаване. Държави-членки на ЕС, регионални власти, регионални и местни асоциации, градове, икономически и социални партньори, организации на гражданското общество, академични и изследователски институции и отделни граждани като цяло приветстваха Зелената книга, давайки своя принос за формиране на становищата за бъдещето на политиката. Много от тях споделиха мнение, че териториалното сближаване допълва и подсилва икономическото и социално сближаване. Европейската комисия ще публикува резюме на становищата по дебата. В шестия доклад за напредъка в икономическото и социалното сближаване ще бъде включено обективно изложение на тези становища. Като следваща стъпка Европейската комисия ще проучи начините, по които териториалното сближаване може да бъде интегрирано в кохезионната политика на ЕС след 2013 г.

СЛЕДВАЩ БРОЙ

Тема на следващия брой на „Панорама“ ще бъде първата стратегия на ЕС за региона на Балтийско море. Тя цели да осигури екологичната устойчивост и да увеличи благосъстоянието в региона. Други първостепенни приоритети са подобряване на транспортните връзки и повишаване на морската безопасност и сигурност. Стратегията, която включва голям кръг от действащи лица – а именно, държави-членки, региони, градове, частния сектор, групи по интереси и обществеността, ще бъде един от главните приоритети на шведското председателство на ЕС през второто полугодие на 2009 г. „Панорама“ ще разгледа въпросите, засягащи региона, и ще разговаря с експерти, участващи в създаването на политиката.

ДАТИ	СЪБИТИЕ	МЯСТО
10 юни 2009 г.	Приемане на Стратегията на ЕС за региона на Балтийско море от Европейската комисия http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/baltic/index_en.htm	Брюксел, Белгия
11-12 юни 2009 г.	Стратегията за Балтийско море – Региони и политика на сближаване в действие http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/baltic/visby_11062009_en.htm	Висби, Швеция
15–16 юни 2009 г.	Трета среща на служителите по комуникации, отговарящи за регионалната политика, в рамките на мрежата „ИНФОРМ“ (INFORM) http://ec.europa.eu/regional_policy/country/commu/index_en.cfm	Брюксел, Белгия
17 юни 2009 г.	Платформа за сътрудничество JESSICA (Съвместна европейска подкрепа за устойчиви инвестиции в градските райони) http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/jessica_network_en.htm	Брюксел, Белгия
18-20 юни 2009 г.	Дни на иновациите 2009 http://www.innovationdays.eu/	Лисабон, Португалия
17 юли 2009 г.	Краен срок за кандидатстване за RegioStars 2010 http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/regiostars_en.cfm?nmenu=4#2010	
Краен срок: 15 август 2009 г.	Европейски икономически и социален комитет (ЕИСК) – Европейска награда за екологосъобразен подарък EESC Design ZeroNine www.design-competition.eesc.europa.eu Конкурс за студенти и професионални дизайнери. Краен срок за представяне на разработките е 15 август 2009 г.	
5-6 октомври 2009 г.	От Европейската харта за малки предприятия до Small Business Act http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/charter/index_en.htm	Стокхолм, Швеция
5-8 октомври 2009 г.	Открити дни – Европейска седмица на регионите и градовете: глобални предизвикателства, европейски отговори http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/od2009/	Брюксел, Белгия
14-16 октомври 2009 г.	Конференция „Творчество и иновации 2009“ http://www.creativityandinnovation.nl/	Маастрихт, Холандия

Информация относно важни събития от сферата на регионалната политика можете да получите на адрес:
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_en.cfm

ИЗКАЖЕТЕ МНЕНИЕТО СИ

КН-ЛР-09-029-ВГ-С

В този брой на „Панорама“ за първи път прилагаме новия си графичен дизайн и редакционна концепция. Всеки брой на списанието продължава да е посветен на определена тема, но ние добавихме нови рубрики, за да разглеждаме и проучваме регионалната политика от гледна точка на различните участници в нея. Например статиите в рубриката „Поглед отвътре“ представят проекти, които „Панорама“ планира да проследи през един по-дълъг период от време, за да покаже върховете и спадовете в управлението и реализацията на проекти, съфинансирани от ЕФРР, докато статиите в рубриката „Обща база“ разглеждат работата на други организации в същата област.

От следващия брой нататък ще имате възможност да задавате практически въпроси по проектите, политиката или по темата на броя. Надяваме се да публикуваме въпросите, отговорите и коментарите, които ще представляват най-голям интерес за нашите читатели. Следващият брой на „Панорама“ ще бъде посветен на първата **Стратегия на ЕС за региона на Балтийско море**. Целта на стратегията ще бъде да координира усилията на различни действащи лица в региона (държави-членки, региони, финансиращи институции, ЕС, панбалтийски организации, неправителствени организации и т.н.), за да могат, работейки заедно да спомогнат за едно по-балансирано развитие на региона.

Свържете се с нас, за да зададете въпроси или да изразите мнението си по един или друг аспект на регионалната политика на адрес: regio-panorama@ec.europa.eu

ISSN 1830-9321

© European Communities, 2009
Възпроизвеждането е позволено при условие,
че се цитира източника.

Печатано в Белгия

ОФИС ЗА ОФИЦИАЛНИ ПУБЛИКАЦИИ
НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
L-2985 Люксембург

Европейска Комисия, Генерална Дирекция по Регионалната Политика
Отдел В1 - Информация и комуникация
Raphaël Goulet
Avenue de Tervuren 41, B-1040 Brussels
Факс: (32-2) 29-66003
Ел. поща: regio-info@ec.europa.eu
Интернет: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_bg.htm

